6.SINIF 5. TEMA
ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

TÜRKÇE

Bu kitapçık AFYONKARAHİSAR Ölçme Değerlendirme Merkezi tarafından hazırlanmıştır.

“Öğretmenimin Mektubu” metni için

Serdarcık,
Bu topraklar bizim olalı güneş bir başka güzel doğup batıyor. Dereler, türküler söyleyerek akıyor göllere. Anadolu çiğdemi baharın müjdecisi olmuş bize. Dağlarda çobanlar kaval çalıyor kuşlara, çiçeklere ve kuzulara.
Bir bayrak dalgalanır göklerimizde. Bu bayrak dündür, bugündür, yarındır. Aydan almış nazlı hilalini. Yıldızlardan en nazlı yıldız konmuş hilalin kundağına. Hürriyeti temsil eder al rengi.
Biz, bu topraklara sevgi çiçeklerini açtırmaya gelmişiz. Anadolu’nun kutlu kapısını kutlu söz ile araladık, kutlu sözle açtık.
Heybelerde Horasan ekmeği, tulumlarda Süphan Dağı’nın kar suyu, beyaz yeleli atların sırtında yiğit akıncılar... 1071 yılından beri Anadolu’da bayram var, düğün var her gün.
Yunus Emre bu toprağın dili, bu toprağın yanık yürekli ışığı olmuş. Porsuk Çayı’nın kenarına gittiğinde bir yeşil sazın dibinde oturuver. Sana Yunus’u anlatsın sevgi kelimeleriyle. Sarıköy’e yolun düşerse yaz kış mezarının üzerinde açan gönül çiçeklerini kokla. Tanrı âşığı bizim Yunus’un elleridir onlar. Öpüver o güzelim sarı çiçekleri.
Saymakla biter mi bu toprağın gülleri? Söğüt Yaylası’nda Osman Gazi’nin ak sevdası, Konya’da Mevlânâ inanmışa sevgi olur, dostluk olur. Bir masal şehridir İstanbul... Fatih Sultan Mehmet Han’ın kutlu rüyasıyla bizim olur 1453 yılından beri. Uzanır Anadolu güneşinin ışık dalı Erzurum’a. Bir çiçek solar açmadan. Nene Hatun, daha on sekizinde taze bir gül gibi. Bebeciğine sütünü emziremeden koşar cepheye. Aziziye Tabyası’nda emziremediği yavrusunun hasretini çekiyor şimdi. Sütçü İmam derler bir Maraşlı yiğit, Kurtuluş Savaşı’mızın ilk kurşununu attığında Akşehir’de yatan Nasrettin Hoca dedemi düşün. Kim bilir neler söylemek istemiştir cepheye koşanlara.
Suların şarkı söylediği en güzel şehrimiz Bursa’dır. Hazreti Süleyman ferman üstüne ferman buyurunca su perileri sulara dalmış hemen. Gölcükleri boşaltıp can şehrini ortaya çıkarmışlar. Dağ perileri de mermer taş, mermer direk getirmişler dağlardan. Bir saray kurmuşlar şehrin orta yerinde. Bahçenin içinde köşk, köşkün içinde bahçe. Hiç solmayan çiçekler açarmış bu bahçelerde. Bülbüller gece gündüz ötermiş kafeslerinde. Süleyman peygamberin iki veziri de bu şehri çok sevmişti. Büyük vezir: Doğrusu cennet burası, demiş. Küçük vezirin kulağı az işitirmiş. Cennet burası sözünü, cennet Bursa diye anlamasın mı? O gün bugündür bu şehrin adı “Bursa” kalmış.
Dört mevsim renklerin şarkısı yankılanır yurdumuzda. Rize’de yeşil bir duvağa benzer çay bahçeleri. Çukurova’da ak bir güvercin kanadıdır ovalar. Gemlik’te yeşil gözyaşı döker zeytin ağaçları. İzmir’de türkü söyler portakal bahçeleri. Dallarda gülümser elmalar Amasya’da. Akdeniz köpük köpük bir harita çizerken Ege, Karadeniz’in girintisiz kıyılarını kıskanır. Marmara bir bebek gibi gülerken Boğaziçi şarkılar fısıldar İstanbul’a.
Bu güzel vatanımızın göklerinde durmadan ay yıldızlı bayrak dalgalanmalı. Vatan ve bayrak; aynı anda doğmuşlar, her zaman yaşamalılar. Bayraklar dalgalanırken minarelerden Mehmet Akif Ersoy’un İstiklal Marşı’mızda dediği gibi ezan sesleri susmamalı. Bayrağımız sizin ellerinizde daha da güzelleşecek. Güzel günlerin bizim olması için seni en önde olanlar arasında görmek isterim.

Öğretmenin

Etkinlik 1:

A)

"Öğretmenimin Mektubu" metni ile ilgili aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Mektup kime yazılmıştır?

2. Mektubun yazılma sebebi nedir?

3. Mektupta Anadolu'nun hangi güzelliklerinden bahsedilmiştir? Anadolu tarihinde önemi büyük olan hangi isimlere yer verilmiştir?

4. Mektubun sonunda yer alan "Vatan ve bayrak aynı anda doğmuşlar, her zaman yaşamalılar." cümlesiyle ne anlatılmak istenmiştir?

5. Öğretmen, "Bayrağımız sizin ellerinizde daha da güzelleşecek." sözüyle kimleri kastetmektedir, neden?

B)

Okuduğunuz metnin konusunu ve ana fikrini yazınız.

Konu	Ana fikir
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....

C)

Metinden alınan aşağıdaki bölümde hangi söz sanatlarının olduğunu nedeniyle birlikte yazınız.

> "Rize'de yeşil bir duvağa benzer çay bahçeleri, Çukurova'da ak bir güvercin kanadıdır ovalar, Gemlik'te yeşil gözyaşı döker zeytin ağaçları, dallarda gülümser elmalar Amasya'da…"

Metindeki söz sanatları

. . . .

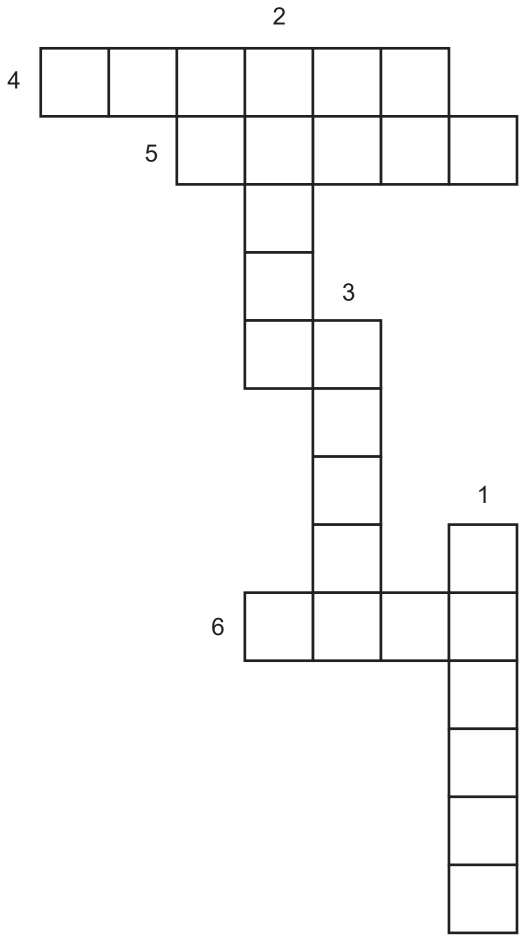
. . . .

. . . .

. . . .

D)

Metinde geçen bazı kelimelerin anlamları aşağıda verilmiştir. Açıklamaları dikkate alarak verilen bulmacayı çözünüz.

1. Zambakgillerden, kırlarda yetişen, türlü renklerde çiçekler açan, çok yıllık, yumrulu bir otsu bitki.
2. Naz yapan, kendini ağır satan, kolayca gönlü olmayan.
3. İçine öteberi koymaya yarayan, genellikle kıldan, pamuk ipliğinden ya da yünden dokunmuş, birbirine kendinden bir parçayla bitişik iki gözü bulunan bir tür torba.
4. Düşman topraklarına akın yapan savaşçı.
5. Bir yerin savunulması için özel olarak yapılmış ve silahlarla donatılmış istihkâm.
6. Doğaüstü güçleri olduğuna inanılan, çok güzel olarak nitelenen ve genellikle masallarda adı geçen düşsel varlık.

Etkinlik 2:

“Öğretmenimin Mektubu” metni ile ilgili soruları cevaplayınız. Doğru yanıtın olduğu kutucuğu “X” ile işaretleyiniz.

A) Hangisi, metinde sözü edilen Türk büyüklerinden değildir?

- ☐ Fatih Sultan Mehmet
- ☐ Yunus Emre
- ☐ Evliya Çelebi
- ☐ Nasrettin Hoca

B) Hangisi “Dört mevsim renklerin şarkısı yankılanır yurdumuzda.” **cümlesi için metinde örnek verilenlerden değildir?**

- ☐ Rize’de yeşil bir duvağa benzeyen çay bahçeleri
- ☐ Çukurova’da ak bir güvercin kanadı olan ovalar
- ☐ Isparta şehrini pamuk şekerine döndüren gül bahçeleri
- ☐ İzmir’de türkü söyleyen portakal bahçeleri

Etkinlik 3:

Yol boyu kavak ağaçları, köprü, yokuş yukarı dar sokak. Sokağın bitiminde kediyi gördüm. Yıkık bahçe duvarından duta tırmandı, oradan da çatıya. Baktım baca tütüyor. Rüzgârda savrulan kül rengi, yoğun bir duman. Kedi dumana girdi, çıktı; kiremitlerin arasında kayboldu sonra. Bahçe kapısının önünde durdum. Girsem yol bitecek. "Ömür biter yol bitmez." Kentlerin, otellerin duvarlarında yazılıydı. Bir geminin beyazında, trenlerin, uçakların alnında. Bekleme odalarında, gar saatlerinde, kamyonların otobüslerin ön camlarında yazılıydı. Ya da biri, tanıdık bir ses, hep bu tümceyi fısıldadı kulağıma. "Ömür biter yol bitmez."

1- Metinde . . . . anlatım biçimi kullanılmıştır. Çünkü anlatılanlar

. . . .

2- Metinde geçen "Ömür biter yol bitmez" sözünden ne anladığınızı yazınız.

. . . .

. . . .

3- Metinde altı çizili bölümde bulunan "bulunma durumu eki" alan sözcükleri yazınız.

. . . .

. . . .

. . . .

Etkinlik 4:

Aşağıdaki edatları, cümleye kattığı anlamlarla eşleştiriniz.

1. Gideceği günü yalnız bizim sınıfa söyledi.	a) Sebep
2. Elimdeki kitaplar bana ancak üç gün yeter.	b) Benzetme
3. Arkadaşını görmek için eski mahalleye gitti.	c) Eşitlik
4. Baharı ağaçlar çiçek açtığı için çok severim.	ç) Sadece
5. Kitabımı geri getirmek üzere alabilirsin.	d)Yön
6. Elindeki fırça ile yerlerin tozunu aldı.	e) Koşul
7. Kardeşimle geçen hafta sinemaya gittik.	f) Beraberlik
8. Sende de benimkiler kadar kitap var.	g) Amaç
9. Kömür gibi kapkara gözleri olan bir çocuktu.	ğ) En fazla
10. Bana doğru hızlıca yaklaştı.	h) Araç

Etkinlik 5:

Aşağıdaki cümleler ile parantez içinde verilen kelimeleri eşleştiriniz.

(bıkma, pişmanlık, şaşırma, uyarı, beğenme, acıma, sevinç, korku, seslenme, kızgınlık)

1. Aa! Sen ne zaman geldin buraya? (. . . . .)
2. Oh be, nihayet biraz soğuk su içebildim! (. . . . .)
3. Arkadaşlar, lütfen benim etrafımda toplanın! (. . . . .)
4. Eyvah! Bize doğru yaklaşan bir gölge var. (. . . . .)
5. Vah vah, zavallı kuşun kanadı kırılmış! (. . . . .)
6. Sakın ha, bir daha yüksek yerlere tırmanma! (. . . . .)
7. Annemin kardeşime ördüğü kazak ne kadar da güzel! (. . . . .)
8. Tüh, anlatılanları not etmemiştim! (. . . . .)
9. Eee, yeter artık dinlemek istemiyorum bunları. (. . . . .)
10. Off! Burada beklemekten çok sıkıldım. (. . . . .)

Etkinlik 6:

Aşağıdaki atasözlerini anlamları ile eşleştiriniz.

1. Damlaya damlaya göl olur.
2. Abanın kadri yağmurda bilinir.
3. Demir tavında dövülür.
4. İğneyi kendine çuvaldızı başkasına batır.
5. Tarlada izi olmayanın harmanda yüzü olmaz.
6. Üzüm üzüme baka baka kararır.
7. Gülü seven dikenine katlanır.
8. Laf ile peynir gemisi yürümez.

A. İnsan sevdiği kimse veya sevdiği iş yüzünden gelecek sıkıntılara katlanır.

B. Her iş zamanında ve uygun durumda yapılır.

C. Her zaman bir arada bulunan arkadaşlar birbirlerine huy aşılar.

D. Bir şeyin gerçek değeri ona gereksinim duyulduğunda anlaşılır.

E. Şöyle yaparım böyle yaparım demekle yapılması gereken iş yapılmaz.

F. Başkalarına zararı dokunacak bir davranış yapmadan önce iyi düşün, kendi kendini eleştir.

G. Azar azar olagelen şeyler birikerek önemli bir niceliğe ulşacağı için küçümsenmemelidir.

H. Kendini işe vermeyenden bir iş üretmeyenden hayır gelmez.

Etkinlik 7:

Meltem, Sevim, Kazım, Gül, Burak ve Mustafa her katında iki daire bulunan üç katlı bir apartmanda oturmaktadırlar. Oturdukları dairelerle ilgili şu bilgiler verilmiştir:

» Kazım 1. katta oturmaktadır.

» Meltem ve Gül 3. katta oturmaktadır.

» 1. katta bir bayan bir erkek oturmaktadır.

A. Verilen bilgilere göre binanın 2. katında kimler oturmaktadır?

. . . .

B. Verilen bilgilere göre 1. katta kimler oturmaktadır?

. . . .

Etkinlik 8:

A)

Edat: Tek başına anlamları olmayan, cümlede anlam ilgileri kuran sözcüklerdir. Cümleye farklı anlamlar katar.

Aşağıdaki cümlelerde edatları bulup cümleye kattığı anlamları yazınız.
"amaç, sadece, yön, üstelik, ihtimal, araç"

Cümleler	Edat	Kattığı Anlam
Ben ancak çorba içebilirim.		
Çatı katını ve bahçedeki depoyu bile temizledik.		
Amcam dedeme benziyordu sanki.		
Bu kitabı okumak için almış.		
Sabah Antakya'ya doğru yola çıktılar.		
Avrupa turuna bisikletle çıkmıştı.		

B)

yalnız ve ancak = ama anlamındaysa → BAĞLAÇ

yalnız ve ancak = sadece anlamındaysa → EDAT

ile = ve anlamındaysa → BAĞLAÇ

ile ≠ ve anlamını karşılamıyorsa → EDAT

Aşağıdaki cümleleri inceleyiniz 'yalnız, ancak, ile' sözcüklerinin cümlede edat mı yoksa bağlaç mı olduklarını belirleyiniz.

Cümle	Edat	Bağlaç
Bahçede kardeşiyle oynuyordu.		
Manavdan portakal ile elma almıştık.		
Yarışmada yalnız sen yoktun.		
Dışarı çıkabilirsin yalnız erken döneceksin.		
Yalnızlığı ancak yaşayan anlayabilir.		
Büyük şansa sahipsin ancak bunun farkında değilsin.		

Etkinlik 9:

A ve B bölümlerini aşağıdaki metne ve görsele göre cevaplayınız.

- Ülkemizin demir yolu serüveni 1856'da İzmir-Aydın hattının temelinin atılmasıyla başladı.
- 1923-1950 arası Türk demir yolları tarihinde "altın çağ" olarak anıldı. Birçok hat açıldı.
- 1950'den sonra ise Türkiye'de kara yolu yapımına ağırlık verilmeye başlandı.
- 2003-2019 arasında ise Türkiye hızlı tren (HT) ve yüksek hızlı tren (YHT) ile tanıştı.

2019 SONU İTİBARIYLA

1 213 KİLOMETRE
YHT HATTININ YAPIMI TAMAMLANDI

3 675 KİLOMETRE
YHT VE HT HATTININ İNŞASI İSE DEVAM EDİYOR

A)

1. Okuduğunuz metne ve görsele uygun iki başlık yazınız.

2. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru ifadeleri yazınız.

a. "YHT hattının yapımı tamamlandı." cümlesindeki "yapımı" sözcüğü yapı bakımından …………………….. kelimedir.

b. "Birçok hat açıldı." cümlesinde "birçok" kelimesi yapı bakımından …………………….. sözcüktür.

B)

1. Görsel ve metne göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) 2019 bitiminde 1213 km YHT hattı bitmiştir.

B) Türkiye'nin hızlı ve yüksek hızlı tren ile tanışması 2003-2019 arasındadır.

C) Ülkemizde demir yolu yapımının hiç olmadığı dönem 1950'li yıllardır.

D) Daha yapımı tamamlanmayan demir yolları inşası bulunmaktadır.

2. Kanıtlanabilirlik açısından aşağıdakilerden hangisi "2003-2019 arasında ise Türkiye hızlı tren (HT) ve yüksek hızlı tren (YHT) ile tanıştı." **cümlesi ile benzerlik taşımaktadır?**

A) Ulaşım seferberliği, ülkelerin yaptığı en güzel çalışmalardır.

B) Demir yolları durakları, muhteşem görüntüsüyle sizleri kucaklıyor.

C) Bu hatlarda 40 km hıza ulaşan konforlu buharlı trenler vardı.

D) Ülkemizde ilk YHT, 2009'da Ankara-Eskişehir hattında hizmete alındı.

Etkinlik 10:

Edatlar, kelimeler ve kelime grupları arasında anlam ilgileri kurmakla görevlidir.. Edatlar, başka kelimelerle ve kelime gruplarıyla birleşerek değişik ve yeni anlam ilgileri kurar.

Bağlaçlar cümle içinde kelimeleri, kelime gruplarını, aynı tür cümleleri ya da ayrı iki cümleyi birbirine bağlayan kelimelerdir. Bağlaçların da edatlar gibi tek başlarına anlamları yoktur. Bağlaçlar "ile" bağlacı hariç (-le, -la), kendilerinden önceki ve sonraki sözcüklerden ayrı yazılır.

Ünlemler; korku, sevinç, şaşkınlık, acıma, kızgınlık gibi duyguları anlatıp çağrı, buyruk, seslenme, yasaklama gibi durumları belirten kelimelerdir. Ünlemlerden hemen sonra ya da ünlem bulunan cümlelerin sonunda ünlem işareti (!) kullanılır.

Aşağıdaki cümlelerde edat, bağlaç ya da ünlem olan kelimeleri bulup uygun kutucuklara yazınız

Cümleler	Edat	Bağlaç	Ünlem
Ahmet ve Berra'nın bisikletleri bozulmuş.			
Eve doğru koşarak geliyordu.			
Onun gibi bir baba olmak istiyordu.			
Görkem tüm kitaplarını almış mı?			
Bu kadar büyük bir sorun beklemiyordu.			
Okula otobüsle gelmiş.			
Benim kadar gerçekleri görüyorsun.			
Sokaklarda sadece sokak köpekleri vardı.			
İçeri giriyordu ki telefonunun olmadığını fark etti.			
Bir sır gibi saklarım seni.			
Hey! Biraz daha bekleyelim.			
Beyaz almıştım ama o kırmızı istiyormuş.			
Onu da bizim yapmamızı bekliyor.			
Çok sevdiği için tekrar gelmiş.			
Bizi istemediğine göre gidebiliriz.			
Vay! Çok güzel çizmişsin.			
Ne evi ne arabası var.			
Yazık! Seni yanlış tanımışım.			
Ya bu deveyi güdersin ya bu diyardan gidersin.			
Bu işi yalnız o yapar.			
Meltem de telefonunu masaya koymuş.			
Sevim ile Kazım Kuşadası'na gidiyor.			
Of! Çok sıkıldım.			
Aydın'dan incir de getirmiş.			

1. ve 2. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız

Büyükçe lambamız misafirin yanında. Başka lambamız da yok. Babam, mutfakta kullandığımız idare kandili ile çalışabilecek mi? Ben suçluyum, babam da hiç sesini çıkarmıyor. “Ben sana söyledim, benim sözümü dinlemedin!” dese ben de “Evet, suç bendedir!” desem yahut yalnızca “Suç benimdir, senin sözünü dinlemedim.” diyebilsem gidip rahat yatacağım.

1. Metinde altı çizili ifadenin görevi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Anlam ve görev bakımından benzer olan kelimeleri, birbirine bağlamıştır.

B) Aynı değerde olup da birinin tercih edilmesi gereken iki seçenek arasında kullanılmıştır.

C) Anlatımda akışın yönünü değiştirmek için kullanılmıştır.

D) Anlatımda düşünceyi desteklemek için kullanılmıştır.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kullanılan virgül, metinde geçen “Evet, suç bendedir.” cümlesinde kullanılan virgülün göreviyle aynıdır?

A) Hayat, şubat soğuğunda bile ağustos sıcağını hissetmektir.

B) Evet, iletişimde kullanılan sihirli sözcüklerden en güzelidir.

C) Peki, ben de seninle geleceğim.

D) Koşarak yanıma geldi, olanları tek tek anlattı.

3. Ağustos böceği, bütün bir yaz
şarkı söyledi avaz avaz,
eli böğründe kaldı kış bastırınca.
Ortalıkta ne bir sinek
ne de bir böcek…

Altı çizili söz grubuyla anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Uzun uzun ne yapabileceğini düşünmek

B) Başarısızlığa uğramak, bir şey yapamaz olmak

C) Yaşadıkları karşısında şaşkınlığa düşmek

D) Kalbinin sesini dinlemeye başlamak

4. Gülücükler, gül gül olup açılsın,
Yanağına yaprak yaprak saçılsın.
Kafdağı’na gökten bir yol açılsın
Benim tatlı yavrum, güzelim uyu!
Sevgiyle, ninniyle, uyu da büyü!

Şiirle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Dize sonlarında ses benzerlikleri vardır.

B) Birden fazla ikileme kullanılmıştır.

C) Şiirde edat türünden sözcük bulunmaktadır.

D) Şiirde sesteş kelimelere örnek yoktur.

5. Aşağıdakilerin hangisinde edatların cümleye kattığı anlam yay ayraç içinde yanlış verilmiştir?

A) Ders çalışmak için kütüphaneye gittiler. (sebep)

B) Masadaki ekmeği bıçak ile dörde böldü. (araç)

C) Onu tekrar görmek üzere bu şehre geldim. (amaç)

D) Bu soruyu sadece arkadaşım çözebilir. (bir, tek)

6. Dize sonlarında tekrar eden aynı anlamdaki kelime ya da aynı görevdeki eklere "redif" denir.
Bu açıklamaya göre aşağıdaki dizelerin hangisinde redif vardır?

A) Bende hiç tükenmez bir hayat vardı
Kırlara yayılan ilkbahar gibi
Kalbim hiç durmadan hızla çarpardı
Göğsümün içinde ateş var gibi

B) Sanırım ki günler hep güzel gidecek
Her sabah böyle bahar
Ne iş güç gelir aklıma ne yoksulluğum

C) Köylerde, kentlerde, dağ başlarında
Destanlar kadar sıcak, bayraklar kadar aziz
Anamızın sütü gibi helal ve temiz
Yeniden güzel Türkçemiz

D) Gelmeden kış, yağmadan kar,
Gidin güzel kuşlar
Uzak güney illerinde
Bol yiyecek bol güneş var

7. Tek başına anlamı olmayan, cümleye farklı anlam ilgileri kazandıran sözcüklere edat denir.
Bu açıklamaya göre aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcük edat değildir?

A) Küçük çocuğun kömür gibi gözleri vardı.

B) Onu ikna etmek için çok uğraştım.

C) Akşama kadar bu işi bitirmeye çalıştım.

D) Onun doğru söylediğini hepimiz biliyoruz.

8. Deyimler Türkçemizin zenginliğidir. Duygu ve düşüncelerimizi deyimlerle daha kısa ve etkili bir biçimde anlatabiliriz. Örneğin " fark ettirmeden bakmak" anlamında ………… "çok kısa bir sürede anlamında" …… dikkati üzerine çekmek anlamında ……… deyimlerini kullanırız.
Aşağıdakilerin hangisi bu metinde boş bırakılan yerlerden herhangi birine getirilemez?

A) Göz atmak

B) Göz ucuyla bakmak

C) Göz açıp kapayıncaya kadar

D) Göze çarpmak

9. » Dışarıda soğuk mu soğuk bir hava vardı.
» Bu kitabı bitirince bana verir misin?
» Sen hiç ateş böceği gördün mü?

Aşağıdakilerden hangisi "mi" edatının bu cümlelere kattığı anlamlardan biri değildir?

A) Rica
B) Soru
C) Zaman
D) Pekiştirme

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "için" kelimesi cümleye "hakkında" anlamı katmıştır?

A) Senin için her şeyi yapmaya hazırım.
B) Benim için kim bilir neler diyorlar arkamdan?
C) Geçen hafta gönderdiğim para oğlun içindi.
D) Zayıflamak için düzenli olarak spor yapmalısın.

11. "Tek başına anlamı olmayan, cümledeki diğer sözcüklerin yardımıyla anlam kazanan veya sözcükler arasında anlam ilgisi kurmaya yarayan sözcüklere edat (ilgeç) denir."

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde edat görevinde kullanılan kelime cümleye diğerlerinden farklı bir anlam katmıştır?

A) Bu para ancak bize yeter.
B) Dünkü maçta yalnız sen yoktun.
C) Ben sadece vazifemi yaptım.
D) Öğretmenlik kadar keyifli bir iş yok.

12. 5-A, 5-B, 6-A, 7-A, 7-B ve 8-A şubelerinin bulunduğu iki katlı bir ortaokulda, alt katta ve üst katta üçer tane yan yana sıralanmış sınıf bulunmaktadır.

Okuldaki sınıfların yerleşim düzeniyle ilgili şu bilgiler verilmiştir:

-5. ve 6. sınıflar birinci katta 7. ve 8. sınıflar 2. kattadır.
-5-A ve 7-B şubeleri orta bölümde yer almaktadır
-6-A şubesinin üstünde 8-A şubesi yer almaktadır.

Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) 7-B şubesinin altında 6-A şubesi vardır.
B) 8-A şubesinin yanında 6-A şubesi vardır.
C) 5-B şubesinin üstünde 7-A şubesi vardır.
D) 6-A şubesinin yanında 5-B şubesi vardır.

13. "ile" sözcüğü "ve" anlamında kullanıldığında bağlaç; "ve" anlamı taşımadığında edat görevindedir.
Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ile" sözcüğü farklı bir görevde kullanılmıştır.

A) Bu kış trenle Kars'a gidecekmiş.
B) Yıllık izin alınca ailesiyle tatile çıktı.
C) Ali'yle ben sınavı kazanmışız.
D) Gülen gözler ile bana bakıyordu.

14. Edatlar, cümlede yer alan sözcükler arasında farklı anlam ilgileri kurar.
Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer alan edatın kurduğu anlam ilgisi yanlış verilmiştir?

A) Hastalanmamak için ellerini yıkıyor. (amaç)
B) Bir ton kadar kömür aldık. (yaklaşık)
C) Arı gibi çalışan azimli bir çocuktu. (eşitlik)
D) Parkta dedesiyle oturuyordu. (birliktelik)

15. Mektuplar aldım sevindim.
Birinde denmiş geliyorum,
Öbüründe yazılmış geleceğim.
Bekledim bekliyorum,
Bir yaşam verdim.
…
Bu dizelerin şairi için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Umutla beklemeye devam etmektedir.
B) Beklediği mektuplar gelmemiştir.
C) Arkadaşları tarafından terk edilmiştir.
D) Çocukluk günlerini özlemektedir.

16. Yine lezzetli mi lezzetli bir pasta yapmışsın.
Yarın benimle sinemaya gelecek misin?
Yemeğini bitirdin mi kalkabilirsin.

Aşağıdakilerden hangisi "mi" edatının bu cümleye kattığı anlamlardan biri <u>değildir</u>?

A) Şart
B) Soru
C) Pekiştirme
D) Amaç

17. "Kitap okumanın insanı her yönden geliştirdiğini herkes bilir …….. okumayı alışkanlık hâline getiren çok az kişi vardır."**cümlesinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi <u>getirilemez</u>?**

A) ama
B) öyleyse
C) ancak
D) fakat

18.

Hangi renkli dairenin içindeki sözcük türemiştir?

A) Yeşil
B) Mavi
C) Kırmızı
D) Sarı

19. • Elde bulundurmak, ele almak
• Ele geçirmek, yakalamak
• Avlamak

Aşağıdakilerin hangisinde “tutmak” sözcüğü bu anlamlardan biriyle kullanılmamıştır?

A) Verdiği sözü tutmuş, vaktinde gelmişti.
B) Kucağında kundaklı bir çocuk tutuyordu.
C) Evvela bu köpeği tuttu, kenara bağladı.
D) Tuttuğumuz balığı tekrar denize bırakıyoruz.

20. Varlığı birçok boşluğu doldurmaya yetmezdi ama yokluğu müthişti.

Altı çizili kelimeler arasındaki anlam ilişkisi aşağıdakilerin hangisinde yoktur?

A) Aşağı yukarı iki sene oldu memlekete gitmeyeli.
B) Hızlı bir şekilde okuduğu kitabı yavaş yavaş anlattı.
C) Çok cömerttir bu yüzden cimrileri asla sevemez.
D) Kışın çok yağan kar, çiftçiyi umutlandırır.

21. **Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki duygu yay ayraç içinde yanlış verilmiştir?**

A) Memlekette yemyeşil doğanın içinde olmak vardı şimdi.(özlem)
B) Bu kadar yemekle kim doyacak bir türlü anlayamıyorum. (küçümseme)
C) Ya istenen işleri zamanında yetiştiremezsem ne yaparım! (endişe)
D) Bu kadar geç yatmasaydım bu önemli toplantıyı kaçırmazdım. (pişmanlık)

22. Müzik, bütün insanlığa seslenen bir iletişim aracıdır.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümlede anlatılmak istenene en yakındır?

A) Müzik, toplumları yükselten bir sanattır.
B) Türk müziği yüksek bir estetiğin ürünüdür.
C) Müzik, evrensel bir dildir.
D) Müzik, insanlığın özüdür.

23. **Aşağıdaki atasözlerinden hangisi farklı bir düşünceyi savunmaktadır?**

A) Rüzgâr eken fırtına biçer.
B) Öfkeyle kalkan zararla oturur.
C) Keskin sirke küpüne zarar verir.
D) Yalancının mumu yatsıya kadar yanar.

24.

Efelerden davullu zurnalı #evde kal# çağrısı

Evde kalan Afyonkarahisarlı vatandaşlara zeybek oynayarak moral verdiler.

Afyonkarahisar Belediyesinin Kovid19 salgınına yönelik aldığı tedbirler tüm yoğunluğu ile sürerken Kültür Sanat Akademisi Efeler Ekibi, zorunlu olmadıkça evlerinden çıkmayan vatandaşlara yönelik renkli bir etkinliğe imza attı. Orkestra ekibi, şehrin çeşitli mahallelerinde konser verdi. Vatandaşlar konseri evlerinin pencereleri ve balkonundan dinledi.

Bu haber metninde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

A) Etkinlik hangi amaçla yapılmıştır?

B) Konserler nerede gerçekleştirilmiştir?

C) Hangi gün konserler verilmiştir?

D) Etkinliği yapanlar kimlerdir?

25. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "elinde olmadan, zorunlu olarak" anlamında kullanılan bir sözcük veya sözcük grubu vardır?

A) Onu birdenbire karşısında görünce şaşırdı.

B) Bütün bu işleri ister istemez yapacağız.

C) Belgelerin tamamını adam akıllı inceleyeceksin.

D) Haberleri hep günü gününe takip edeceksin.

26. Küçük bir çeşmeyim yurdumun
Unutulmuş bir dağında
Hiç kesilmeyecek suyum
Yıldızların aydınlığında

Bu şiirle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Çeşmenin küçük oluşu abartılarak anlatılmıştır.

B) Küçük çeşme konuşturulmuştur.

C) Çeşme ve dağ kelimeleriyle karşıtlık yapılmıştır.

D) Küçük çeşme yıldıza benzetilmiştir.

CEVAP ANAHTARI

Etkinlik 1: **A)**

1. Serdar adlı bir öğrenciye yazılmıştır.

2. Yurdumuzun güzelliklerini göstermek ve gençlere olan güveni vurgulamak için yazılmıştır.

3. Anadolu'nun derelerinden, havasından suyundan, çiçeklerinden; ay yıldızlı bayrağın dalgalanışından, heybelerdeki Horasan ekmeğinden, Süphan Dağı'nın kar suyundan, beyaz yeleli atların sırtındaki yiğit akıncılardan, Rize'deki çay bahçelerinden, Çukurova'nın bereketli ovalarından, Gemlik'te zeytin ağaçlarından, İzmir'in portakal bahçelerinden, Amasya elmalarından, Akdeniz, Ege, Karadeniz'in güzelliklerinden, İstanbul'un bir masal şehri güzelliğinde oluşundan bahsedilmiştir.

   Yunus Emre, Fatih Sultan Mehmet, Osman Gazi, Mevlâna, Nene Hatun, Sütçü İmam, Nasrettin Hoca, Mehmet Akif Ersoy gibi Anadolu tarihinde önemi büyük olan isimlere yer verilmiştir.

4. Bayrak, bir ülkenin özgürlük sembolüdür. Bir bayrağın varlığı bir vatanın varlığına işaret eder. Metinde de bunun önemine vurgu yapılarak bayrak ve vatanın birbirini tamamladığını ve birinin yok olmasının diğerini de etkileyeceği hatırlatılarak özenle korunması, yaşatılması gerektiğinden bahsedilmiştir.

5. "Bayrağımız sizin ellerinizde daha da güzelleşecek." sözüyle geleceğin büyükleri bugünün Türk gençleri kastedilmiştir. Çünkü vatanın devamını sağlayacak olanlar bugün okul sıralarında eğitim öğretim görüp gelecek için yetiştirilen öğrencilerdir.

B)

Konu	Anadolu'nun güzellikleri, önemli Türk büyükleri ve vatanın devamının önemi.
Ana Fikir	Yurdumuzun kıymetini bilmeli ve onu korumalı, yaşatmalıyız.

C) **Benzetme:** Çay bahçeleri yeşil bir duvağa, Çukurova ovaları ak güvercin kanadına benzetilmiştir. Anlatımı güçlendirmek amacıyla, aralarında ortak nitelik bulunan iki varlık ya da kavramdan, ortak nitelik yönünden güçlü olandan zayıf olana aktarıldığından benzetme sanatı bulunmaktadır.

Kişileştirme: Zeytin ağaçlarının gözyaşı dökmesi, dallardaki elmaların gülümsemesinde insana ait özellikler doğaya aktarıldığından kişileştirme yapılmıştır.

D) 1- Çiğdem ; 2- Nazlı ; 3- Heybe ; 4- Akıncı ; 5- Tabya ; 6- Peri

Etkinlik 2: **A)** Evliya Çelebi

B) Isparta şehrini pamuk şekerine döndüren gül bahçeleri

Etkinlik 3: 1- Metinde BETİMLEYİCİ anlatım biçimi kullanılmıştır. Çünkü anlatılanlar OKUYUCUNUN ZİHNİNDE CANLANDIRILMIŞTIR.

2- Öğrenci yorumu.

3- Beyazında-alnında-odalarında-saatlerinde-camlarında

Etkinlik 4: 1-ç ; 2-ğ ; 3-g ; 4-a ; 5-e ; 6-h ; 7-f ; 8-c ; 9-b ; 10-d

Etkinlik 5: 1.şaşırma, 2.sevinç, 3.seslenme, 4.korku, 5.acıma, 6.uyarı, 7.beğenme, 8.pişmanlık, 9.kızgınlık, 10.bıkma

Etkinlik 6: 1 G, 2 D, 3 B, 4 F, 5 H, 6 C, 7 A, 8 E

Etkinlik 7: **A)** Burak - Mustafa

B) Kazım - Sevim

Etkinlik 8: **A)**

Edat	Kattığı Anlam
Ancak	sadece
Bile	üstelik
Sanki	ihtimal
İçin	amaç
Doğru	yön
İle	araç

B)

Edat	Bağlaç
X	
	X
X	
	X
X	
	X

Etkinlik 9: **A)** **1.** Öğrenci Yorumu

2. a. Türemiş

b. birleşik

B) 1-C ; 2-D

Etkinlik 10:

Cümleler	Edat	Bağlaç	Ünlem
Ahmet ve Berra'nın bisikletleri bozulmuş.		ve	
Eve doğru koşarak geliyordu.	doğru		
Onun gibi bir baba olmak istiyordu.	gibi		
Görkem tüm kitaplarını almış mı?	mı		
Bu kadar büyük bir sorun beklemiyordu.	kadar		
Okula otobüsle gelmiş.	ile		
Benim kadar gerçekleri görüyorsun.	kadar		
Sokaklarda sadece sokak köpekleri vardı.	sadece		
İçeri giriyordu ki telefonunun olmadığını fark etti.		ki	
Bir sır gibi saklarım seni.	gibi		
Hey! Biraz daha bekleyelim.			hey
Beyaz almıştım ama o kırmızı istiyormuş.		ama	
Onu da bizim yapmamızı bekliyor.		da	
Çok sevdiği için tekrar gelmiş.	için		
Bizi istemediğine göre gidebiliriz.	göre		
Vay! Çok güzel çizmişsin.			vay
Ne evi ne arabası var.		ne...ne	
Yazık! Seni yanlış tanımışım.			yazık
Ya bu deveyi gündersin ya bu diyardan gidersin.		ya...ya	
Bu işi yalnız o yapar.	yalnız		
Meltem de telefonunu masaya koymuş.		de	
Sevim ile Kazım Kuşadası'na gidiyor.		ile	
Of! Çok sıkıldım.			of
Aydın'dan incir de getirmiş.		de	

TEST

1. B	15. A
2. C	16. D
3. B	17. B
4. D	18. C
5. A	19. A
6. A	20. D
7. D	21. B
8. A	22. C
9. C	23. D
10. B	24. C
11. D	25. B
12. C	26. B
13. C	
14. C	

meb.gov.tr